

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

Základní škola Mrákov, okr. Domažlice

345 01 Mrákov 93

Identifikátor školy: 600 065 677

Zřizovatel: Obec Mrákov čp. 105, 345 01 Mrákov

Školský úřad Domažlice, Branská 5, 344 01 Domažlice

Termín konání komplexní inspekce: 7. - 9. listopadu 2000

Čj.	046 109/00-2650
Signatura	kd1cu101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Mrákov je úplnou základní školou. Má celkem 10 tříd, 1 oddělení školní družiny a školní jídelnu. Byla postavena v roce 1961. Školu v letošním roce navštěvuje 171 žáků, průměrný počet žáků na třídu je 17,1. Ve škole jsou zřízeny odborné učebny pro výuku předmětů fyziky, hudební a výtvarné výchovy, matematiky a dějepisu. Pro výuku tělesné výchovy má vlastní tělocvičnu a školní hřiště.

Ředitelem školy je od roku 1992 Mgr. Jiří Vorlíček. Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Do školy dojíždí žáci z okolních spádových obcí.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

I. stupeň

Na I. stupni bylo hospitováno u všech přítomných vyučujících, celkem v 15 hodinách.

Plánování většiny sledovaných předmětů bylo v souladu se schválenými učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Vyučujícími zpracované časově tematické plány byly většinou funkční a měly dobrou vypovídací hodnotu. Nedostatky byly zjištěny v plánování předmětu tělesná výchova v 5. ročníku. Zde scházelo rozdělení učiva do bloků, což při vlastní realizaci snižovalo efektivitu motorického učení. Bezprostřední příprava na vyučovací hodinu byla však pečlivá.

Časová dotace předmětů byla v souladu s učebním plánem. Příprava učitelů na výuku byla promyšlená a respektovala úroveň i aktuální potřeby žáků. Jedna vyučující nesplňovala odbornou způsobilost ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Všechny třídy jsou prostorné, světlé, jejich výzdoba byla realizována výrobky žáků a učitelů a splňuje nároky na podnětnost prostředí. Nábytek ve všech třídách byl značně opotřebovaný, čistota tříd vykazovala nedostatky. Pro výuku měli učitelé připraveno velké množství pomůcek převážně vlastní výroby.

Organizace sledovaných hodin byla promyšlená, dávala prostor pro individuální tempo žáků i jejich relaxaci. Zvolené metody a formy respektovaly didaktické zásady a stimulovaly aktivní přístup žáků k vyučování. Do tradiční struktury hodiny byly často vkládány prvky skupinového i problémového vyučování, hodiny byly vedeny ve svižném a radostném tempu. V převážné míře byl žákům dán dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru, jen ve dvou hodinách byla sledována převaha verbálního projevu učitelky na úkor komunikace žáků. Žáci byli vedeni k zobecnění a praktickému uplatnění poznatků, k samostatné práci s dalšími zdroji informací a k četbě. Výrazná byla úzká vazba k regionu, k přírodě, k hudbě, což se příznivě odráželo v soudržnosti kolektivu, v kázni a v hlubším emocionálním vnímání žáků.

Ve všech sledovaných hodinách byla využita vstupní i průběžná motivace. Všichni vyučující dobře pracovali s chybou žáků, kterou brali jako zdroj poučení a ponechávali prostor pro její opravu a zdůvodnění správného řešení, které nalézali sami žáci. U nikoho nebyly patrné pocity neuspokojení či zklamání z neúspěchu.

Žáci všech ročníků prvního stupně měli přiměřenou slovní zásobu a dobré komunikativní schopnosti, které uplatňovali v otevřeném a přátelském ovzduší.

Výuku na I. stupni byla velmi dobrá.

II. stupeň

Český jazyk

Časová dotace odpovídala schválenému učebnímu plánu a časově tematické plány učebním osnovám. Nedostatky při plánování literatury byly během inspekce odstraněny. Plán neobsahoval požadavky osnov, ale názvy článků učebnice. Výuka je v 8. a 9. ročníku zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., v 6. a 7. ročníku bez odborné způsobilosti, ale kvalitně. Vyučující byli na výuku velmi dobře připraveni, využívali názorné pomůcky školy nebo vlastní materiály. Škola je celkem dobře vybavena slovníkovou literaturou, Stručnou mluvnici a Pravidly, přehlednými mluvnickými tabulemi, materiály k procvičování učiva, knihami pro společnou četbu. V odborné učebně, která slouží i jako kmenová učebna, jsou chronologicky seřazené portréty spisovatelů a doplňující materiály k právě probíranému učivu. Svojí výzdobou bylo prostředí podnětné, nábytek však byl opotřebovaný a dlouhodobé údržbě čistoty prostor nebyla věnována náležitá pozornost.

Psychohygienické zásady byly dodržovány v postavení předmětu v rozvrhu, ve struktuře hodin, v náročnosti výuky odpovídající věku a schopnostem žáků.

Metody a formy práce byly vhodně voleny vzhledem k probíranému učivu. V mluvnici byl kladen důraz na pochopení učiva a schopnost získané znalosti správně používat. Pozornost nebyla zaměřena na chybu, ale na zdůvodňování jednotlivých gramatických jevů. Učivo bylo vyvozováno s žáky, ti byli aktivizováni zajímavými a různorodými úkoly, všichni se mohli uplatnit. Samostatná práce byla dále vhodně využívána.

Výuka literatury byla zaměřena na interpretaci textu především z hlediska literární teorie. Menší prostor byl věnován emocionálnímu působení literárního díla. Cíleně byly rozšiřovány všeobecné znalosti žáků a jejich celkový kulturní rozhled.

Vhodnou motivací byl získán zájem žáků, kteří s učiteli velmi dobře spolupracovali. Za své výkony byli převážně pozitivně hodnoceni, klasifikace byla veřejně zdůvodněna.

Žáci měli dostatek prostoru pro uplatnění svých názorů i znalostí a dovedností. Mezi žáky a učiteli byl pozitivní vztah spolupráce založený na vzájemné důvěře. V hodinách vládla klidná, příjemná atmosféra. Učitelé dbali na přesné a výstižné vyjadřování žáků. Komunikativní dovednosti byly vytvářeny podle probíraného učiva nebo jako reakce na situaci, chyběl promyšlený systém komunikační výchovy.

Výuka českého jazyka byla velmi dobrá.

Matematika

Časová dotace odpovídala schválenému učebnímu plánu. Vyučující měli učivo rozpracované do tematicko časových plánů, které měly různou úroveň. Zde se projevil rozdílný přístup jednotlivých učitelů k jejich zpracování. Přesto lze konstatovat, že plány tvořily celek, jehož učivo navazovalo ve všech ročnících a bylo v souladu s učebními osnovami.

Matematika byla na druhém stupni vyučována učiteli s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhala v kmenových učebnách i odborné učebně matematiky. Učebny byly vzhledem k počtu žáků dostatečně prostorné a vybavené většinou již starším opotřebovaným nábytkem. Materiální vybavení pomůckami i jejich využívání bylo průměrné. Didaktická technika byla ve sledovaných hodinách využita v jedné vyučovací hodině. Třídy byly vhodně vyzdobené obrazy a nástěnkami. Žáci v devátém ročníku používali neplatné učebnice pro osmý ročník, ve kterých nejsou některé tematické celky jako např. goniometrické funkce. Žáci tak nemají možnost při probírání těchto tematických celků pracovat s učebnicí. Při

výuce učitelé dbali na dodržování psychohygienických zásad.

Ve sledovaných hodinách byly požadované výukové cíle plněny. Učivo bylo vyvozováno na základě již osvojených znalostí žáků, v potřebném rozsahu a bylo přihlíženo i k jejich schopnostem. Struktura většiny vyučovacích hodin byla pestrá a odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny všech vyučujících byly jasné, stručné, dobře srozumitelné. Práce učitelů byla svědomitá, založená na pečlivé a promyšlené přípravě. Při řešení úloh v tomto předmětu využívali především samostatné práce i práce žáků ve skupinách. Vyučování bylo efektivní, s přiměřenou náročností na žáky. Ti prokazovali velmi dobré znalosti. Učivo bylo systematicky upevňováno a procvičováno. Cíleně byly rozšiřovány i jejich všeobecné znalosti. Žáci byli ve většině sledovaných hodin pozorní a aktivně se zapojovali do výuky. Vyučující je vedli k přesnosti, pečlivosti a výrazně přispívali k rozvoji jejich prostorové představivosti i k přesnému matematickému vyjadřování. Průběžná motivace, motivační výzvy a podněty byly ve sledovaných hodinách zastoupeny v menší míře. Individuální přístup k žákům s vývojovými poruchami učení nebyl ve výuce zaznamenán, i když byla v několika hodinách prováděna vnitřní diferenciací a zadávány příklady pro samostatnou práci žáků s různou úrovní obtížnosti.

Metody a formy výuky uplatňované ve vyučovacích hodinách u většiny vyučujících vytvářely dostatečný prostor pro rozvoj smyslu žáků pro kooperaci i rozvoj jejich komunikativních schopností. Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky byla většinou korektní. Žáci plnili požadavky učitelů a ti byli ve vztahu k žákům vstřícní. Žáci se chovali slušně a ukázněně. Při namátkové kontrole školních sešitů i čtvrtletních písemných prací lze konstatovat, že mají dobrou obsahovou a grafickou úroveň. Kladně lze hodnotit vedení čtvrtletních písemných prací v sešitech.

Zavedení povinně volitelného předmětu cvičení z matematiky v devátém ročníku přispívá ke zvýšení úrovně vědomostí žáků. To lze doložit i dlouhodobým výborným umístěním žáků v okresních soutěžích a olympiádách.

Sledovaná výuka matematiky byla na velmi dobré úrovni.

Přírodovědné předměty (fyzika, přírodopis, zeměpis a pracovní činnosti)

Plánování předmětů v časových dotacích i obsahu odpovídalo schváleným učebním dokumentům. Obsah učiva byl rozpracován do tematických plánů, které byly rozdílné, většinou průměrné úrovně. Stanovené výukové cíle odpovídaly osnovám i aktuálnímu složení jednotlivých tříd.

Všichni vyučující splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou č. 139/1997 Sb. Výukové prostory splňovaly psychohygienické podmínky. V některých hodinách však monotónní činnosti a přetahování hodin do přestávek zhoršovaly psychohygienu žáků. V odborné učebně fyziky bylo vytvořeno podnětné prostředí odborně zaměřenou výzdobou a umístěním některých fyzikálních pomůcek. Výzdoba i sbírka pomůcek je minimálně udržována a modernizována. V ostatních předmětech vyučovaných v kmenových učebnách bylo využíváno především učebnic a obrazů. Na vynikající úrovni bylo vybavení a žáky i učitelem vytvářené motivující, pracovní a aktualizované prostředí učebny zeměpisu. I přes rozdílnost podmínek v jednotlivých předmětech byly celkově podmínky výuky velmi dobré.

Ve výuce zeměpisu bylo využíváno k motivaci četných zážitků vyučujícího i žáků, zajímavých problémových úkolů, aktualizace učiva, obrazových materiálů, hodnocení výkonu i snahy žáků. Vyučující prověřoval výchozí znalosti a dovednosti žáků v návaznosti na probírané učivo. Při

zkoušení, opakování a probírání nové látky byl kladen důraz na pochopení vztahů, souvislostí a aplikaci učiva. Výsledky učení byly vyhodnocovány a využívány pro oboustrannou zpětnou vazbu. Netradiční formy výuky vhodně podněcovaly žáky k aktivní snaze spontánně objevit, poznat a pochopit. Celkově měly metody, formy i motivace žáků a jejich hodnocení ve výuce zeměpisu vynikající úroveň.

Vyučující byli na jednotlivé hodiny připraveni, pro názornost výuky bylo využíváno obrazů, nákrešů na tabuli a ve fyzice pomůcek. Převažovala klasická struktura hodin s úvodním zkoušením, výkladem i shrnutím a opakováním. Méně bylo využíváno poznatků žáků, aktivačních a motivačních prvků a spojování teorie s praxí. Učivo bylo interpretováno věcně správně, s náročností přiměřenou věku a schopnostem žáků. Ojedinele se vyskytly nepřesnosti v odborném vyjadřování učitelů. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Organizace, formy a metody výuky s výjimkou zeměpisu měly celkově průměrnou úroveň.

V době inspekce bylo hodnocení žáků objektivní, spravedlivé a učiteli zdůvodněné. Průběžné hodnocení bylo zaměřeno pozitivně, což se příznivě projevovalo zejména v zeměpise na otevřenosti a spontánnosti žáků při vyjadřování vlastního názoru a snaze hledat řešení zadaných úkolů.

Z chování žáků bylo patrné, že dohodnutá pravidla jednání jsou známá a respektována. Vzájemná komunikace byla přirozená. S výjimkou zeměpisu nebyl vždy vytvářen dostatečný prostor pro diskusi a rozvíjení komunikativních schopností žáků a na aktivizující otázky si často odpovídal sám vyučující, stejně jako při rozvíjení myšlenek obsažených v odpovědích žáků. Verbální komunikace měla u většiny vyučujících velmi dobrou úroveň. Žáci projevovali ve všech sledovaných hodinách velmi dobré znalosti učiva i potřebné dovednosti. Vynikající úroveň mělo rozvíjení všech dovedností ve výuce zeměpisu. V ostatních předmětech byla spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy na průměrné úrovni.

V jednotlivých předmětech i hodinách byly značné rozdíly zejména v motivaci žáků, metodách a formách výuky, od průměrné po velmi dobrou až vynikající. Pro převahu pozitiv byla sledovaná výuka celkově na velmi dobré úrovni.

Dějepis

Časová dotace předmětu odpovídala učebnímu plánu schváleného vzdělávacího programu, učivo předmětu bylo mezi ročníky rovnoměrně rozvrženo. Časově tematické plány byly pouze formální, k obsahu učebnice byly doplněny hodinové dotace. Vyučující byli na hodiny připraveni, výuka i zápisy žáků kopírovaly učebnici.

Výuka byla zajištěna z 50% učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí a druhá polovina bez odborné způsobilosti ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., ale s delší praxí a zažitým obsahem dějepisného učiva v příslušných ročnících.

Materiální vybavení pro výuku předmětu bylo dobré. Žáci pracovali s mapami, učebnicemi a dalšími názornými materiály. Pro výuku byla používána odborná učebna s podnětnou výzdobou a názornými pomůckami (časové přímky, obrazové tabule kulturních období, zajímavosti z probíraného učiva).

Psychohygienické zásady byly dodržovány, výuka probíhala ve světlých, prostorných učebnách (v některých nebyla dost pečlivě udržována čistota). Tempo výuky bylo přizpůsobeno věku a schopnostem žáků, činnosti byly vhodně střídány.

Výuka byla vedena formou rozhovoru s důrazem na faktografii zejména politických dějin. Opakování učiva bylo zaměřeno na základní učivo a porozumění pojmům. Žáci byli důsledně vedeni k orientaci v prostoru a čase, hledali informace v atlase i učebnici. Výklad byl veden

v logických a příčinných souvislostech. Ve vyšším ročníku byly vhodně využity aktuální politické události. Žáci vyvozovali v některých případech poznatky i z obrázků v učebnici, byly zohledňovány mezipředmětové vztahy i předchozí znalosti a zkušenosti žáků. Velmi dobře bylo pracováno s regionálními dějinami. Shrnutí učiva bylo provedeno při zápisu, který byl zvláště ve vyšších ročnících zbytečně dlouhý, protože tytéž údaje mohli žáci získat z učebnice.

Výrazná motivace nebyla zaznamenána. Žáci byli aktivizováni otázkami učitelů, které nebyly vždy precizované. Hodnocení při zkoušení i během výuky mělo převážně pozitivní charakter.

Žáci velmi dobře spolupracovali, projevovali dobré znalosti, i když jim výstižné a přesné formulace dělaly potíže. Vzhledem k obsahu učiva a způsobu prezentace nebyl prostor pro vyjadřování vlastních názorů žáků. Vztah mezi učiteli a žáky byl založen na vzájemném respektování a důvěře.

Výuka dějepisu byla velmi dobrá.

Cizí jazyky (anglický, německý)

Časová dotace sledovaných předmětů byla v souladu s učebním plánem schváleného vzdělávacího programu školy. Vyučující měli zpracované časově tematické plány, které obsahem učiva korespondovaly s požadavky učebních osnov. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky byla plánováním zajištěna.

Výuka anglického jazyka byla zajištěna učitelem bez odborné způsobilosti. Německý jazyk vyučovaly čtyři učitelky. Dvě učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí, učitelka bez odborné způsobilosti a začínající učitelka bez odborné způsobilosti. Začínající učitelce, která svůj styl práce hledá a formuje, bylo vedením školy zajištěno odborné metodické vedení.

Materiální vybavení školy pro výuku sledovaných předmětů (mapy, slovníky, odborná literatura pro učitele, mluvnické přehledy a didaktická technika) bylo standardní. Pro výuku anglického jazyka nebyla škola vybavena ucelenou řadou komunikativních učebnic.

Stanovené výukové cíle odpovídaly svým obsahem a náročností jazykové úrovni žáků. Vyznačovaly se funkčním výběrem učiva a ve většině případů i jeho přitažlivým metodickým zpracováním. K navození cizojazyčné atmosféry v úvodních fázích výuky zařazovali učitelé promyšlenou vstupní motivaci. Ve výuce měl přiměřené zastoupení nácvik všech řečových dovedností a ostatních jazykových aspektů.

Nové učivo bylo utříděno a prezentováno tak, aby jeho osvojování odpovídalo úrovni poznávacích schopností žáků. Při procvičování a opakování učiva bylo zpravidla vhodně a efektivně využito kolektivní práce v kombinaci s párovou a skupinovou organizací výuky i se samostatnou prací žáků. Produktivním řečovým cvičením předcházela promyšlená lexikální příprava. Řečové úkoly byly zadávány tak, aby se žáci mohli pohybovat v rámci své současné jazykové kompetence. Uvědomělou spoluprací žáků s učiteli zvyšovalo zpětnovazební propojení výuky. Učitelé zajišťovali průběžně hodnotící shrnutí jednotlivých fází výuky, posouzení výsledků učení žáků, jejich zobecnění a zhodnocení. Cíleně byly rozvíjeny dovednosti v hodnocení vlastních výkonů u žáků.

Efektivita výuky byla zvýrazněna využitím názorného, funkčně metodicky zpracovaného materiálu a auditivní techniky.

Ve výuce byla patrná velmi dobrá úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a také mezi žáky a učiteli.

Úroveň výuky v cizích jazycích byla hodnocena jako velmi dobrá.

Výtvarná výchova

Časová dotace předmětu odpovídala učebnímu plánu schváleného vzdělávacího programu školy. Obsah učiva pro jednotlivé ročníky byl rozpracovaný v tematických plánech a byl v souladu s požadavky učebních osnov.

Výuka byla vedena vyučující, která splňovala podmínky o pedagogické a odborné způsobilosti ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb. Pro výtvarnou výchovu je ve škole využívána odborná učebna, která však nemá specifické vybavení pro výuku tohoto předmětu. Materiální zajištění předmětu bylo na průměrné úrovni. Aktuální příprava učitelky na výuku byla pečlivá. Organizační struktura hodin byla velmi dobře promyšlená. Vlastním výtvarným činnostem předcházelo motivační přiblížení témat, které dávalo žákům dost podnětů a vyvolávalo v nich zaujetí pro práci. Zvolené náměty byly pro žáky přitažlivé, rozvíjely jejich tvořivou představivost. Použité materiály a techniky byly vybrány přiměřeně věkovému stupni žáků. Žáci měli správné výtvarné návyky, dokázali pracovat samostatně a soustředěně. Míra osvojení požadovaných kreslířských dovedností odpovídala stupni výtvarné vyspělosti žáků. Častým povzbuzováním učitelky získávali žáci důvěru ve vlastní výtvarné vyjadřovací schopnosti. V průběhu výuky učitelka citlivě poskytovala radu a pomoc, přihlížela k individuálním schopnostem jednotlivých žáků, kladla důraz na žákovo vlastní uspokojení z práce. Bylo respektováno odlišné pracovní tempo žáků.

Při závěrečném hodnocení preferovala vyučující sebehodnocení žáků, byl oceňován zejména tvořivý přístup a osobitost řešení úkolu.

Organizační práce na začátku a na konci vyučování (příprava i úklid výtvarného materiálu a pomůcek) byly řízeny účelně. Ve výuce bylo účinně využito mezipředmětových vztahů. Výtvarný prožitek byl žáky následně vyjádřen literárně, formou povídky.

Úroveň spolupráce a komunikace mezi učitelkou a žáky byla otevřená a korektní.

Výtvarné práce žáků vhodně doplňovaly zdařilou estetickou výzdobu školy.

Úroveň výuky ve výtvarné výchově byla hodnocena jako vynikající.

Hudební výchova

Časová dotace předmětu odpovídala učebnímu plánu vzdělávacího programu školy. Plánování obsahu hudebně výchovných činností bylo v souladu s požadavky osnov.

Výukové cíle byly vhodně stanoveny s ohledem na úroveň hudebního rozvoje žáků dané třídy.

Výuka byla vedena vyučující, která neměla pro výuku hudební výchovy v základní škole odpovídající odbornou způsobilost.

Pro sledovanou výuku byla využívána odborná učebna, kde bylo umístěno pianino, rytmické nástroje a kvalitní audiotechnika. Žáci měli k dispozici také zpěvníky. Materiální zajištění předmětu bylo velmi dobré. Psychohygienické zásady výuky byly dodržovány promyšlenou organizací a smysluplným střídáním činností. Příprava učitelky na výuku byla efektivní.

Hudebnost ve sledované výuce byla rozvíjena poslechovými, pěveckými i rytmickými činnostmi. Žáci byli prostřednictvím vhodně řazených činností cíleně vedeni k správným pěveckým návykům, smyslu pro rytmus a rozvíjení hudební paměti. Porozumění hudebně vyjadřovacím prostředkům a další hudebně naukové poznatky žáci vyvozovali ze znějící hudby. Poslech skladeb zařazovaný učitelkou byl dobře připraven, navazoval na dřívější poznatky žáků.

Zpěv žáků doprovázela učitelka hrou na pianino. Intonačně čistě zpívali lidové i umělé písně. Zpívaným písním žáci obstarávali doprovod na vybrané rytmické nástroje. Důležitým motivačním prvkem ve výuce v deváté třídě byl poslech oblíbených žánrů hudby připravovaný postupně jednotlivými žáky. Zpestřením výuky byly praktické ukázky žáků ve hře na flétnu.

Žáci byli soustředění po celou dobu výuky, vhodně reagovali na pokyny učitelky. Ve sledovaných hodinách panovala přátelská atmosféra. Žáci projevovali nejenom velmi dobré hudební, ale i sociální dovednosti (úroveň vzájemné spolupráce a interakce). Přistupovali k práci se zájmem a s chutí. Vyučující vycházela při hodnocení výsledků práce z přístupu žáků k hudebním činnostem. Hodnocení mělo motivující charakter. Klidné vystupování učitelky a její trpělivé usměrňování žáků při práci vedly k vytvoření příjemné atmosféry ve výuce.

Sledovaná výuka hudební výchovy měla vynikající úroveň.

Občanská a rodinná výchova

Časová dotace předmětů odpovídala učebnímu plánu schváleného vzdělávacího programu. Předložené časově tematické plány byly v souladu s osnovami. Výuka byla vedena v obou předmětech učitelkami bez odborné způsobilosti ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., předměty však byly vyučovány kvalitně, odborně správně. Pro oba předměty měli vyučující učebnice (i alternativní), žáci však učebnice neměli, což je porušení nařízení vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, ve znění nařízení vlády č. 195/1996 Sb.

Výuka byla velmi dobře připravena, vhodně byly využity názorné pomůcky z vybavení školy (např. video) nebo vlastní materiály vyučujících. Psychohygienické podmínky byly dodržovány, činnosti byly vhodně střídány, byly pro žáky zajímavé a podnětné.

Výuka obou předmětů vycházela z potřeb i zážitků a zkušeností žáků. Zvolené metody a formy práce byly promyšlené, žáci byli aktivizováni zajímavými úkoly. Učivo bylo spolu s žáky vyvozováno a bylo navazováno na předchozí zkušenosti žáků.

Vstupní i průběžná motivace získávala zájem žáků a měla vliv na jejich větší otevřenost. Hodnocení žáků bylo většinou pozitivní, posilující.

Žáci měli dostatek prostoru pro vyjadřování vlastního názoru, komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na důvěře. Dohodnutá pravidla byla respektována. V hodinách vládla příjemná, otevřená atmosféra. Učivo bylo nenásilně výchovně využito.

Výuka občanské a rodinné výchovy byla velmi dobrá.

Tělesná výchova

Plánování učiva bylo s ohledem na strukturu osnov formální, ale vzhledem k personálním podmínkám a organizaci vyučování účelné. Bezprostřední příprava na výuku byla dokonale promyšlená a měla vynikající úroveň. Výuka byla zajišťována odborně a pedagogicky způsobilým vyučujícím ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb. a probíhala v průměrně vybavené tělocvičně. Podlaha a zavěšení bezpečnostních sítí však vyžaduje opravu. V areálu školy jsou travnatá sportoviště a sportovní areál tělovýchovné jednoty Sokol Mrákov, kterých škola v letních měsících využívá. Kabinet tělesné výchovy je velmi dobře vybaven potřebnými pomůckami, které byly účelně využívány. Ve sledovaných hodinách měl každý žák svůj míč, což přispívalo k dalšímu zvyšování efektivity výuky.

Přiměřené osvětlení, teplota a čistota prostředí spolu s častým střídáním činností vytvářely velmi dobré psychohygienické podmínky.

Odborně a pedagogicky způsobilý učitel efektivně využíval různé řídicí styly od praktického, přes příkazový až k sebehodnotícímu. Organizace hodin, vyučovací metody a formy práce byly promyšlené a účelné. Metody práce respektovaly progresivní poznatky psychologie, didaktiky tělesné výchovy, byly účelné a efektivní.

K motivaci byly vhodně využívány především činnostní techniky a pozitivně orientované

hodnocení procesu učení. Faktor zpětné vazby byl průběžně využíván.

Vztahy mezi učitelem a žáky byly korektní, zdvořilé a respektovaly dohodnutá pravidla. Žáci projevovali vysokou, výrazně nadstandardní úroveň pohybových dovedností.

Výuka tělesné výchovy na druhém stupni byla vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Časová dotace i obsah učiva odpovídal ve sledovaných předmětech požadavkům učebních osnov. Plánováním byla zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky.

Časově tematické plány byly u některých vyučujících zpracovány pouze formálně. Aktuální příprava u většiny vyučujících byla promyšlená a navazovala na předcházející učivo. Plánování, příprava výuky i psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré. Pěkná výzdoba chodeb školní budovy vypovídající o životě školy byla pro žáky motivující. Materiální podmínky byly průměrné. Kabinety byly většinou vybaveny staršími, opotřebovanými pomůckami. Personální podmínky výuky byly hodnoceny jako dobré. Čistota ve třídách i v sociálních zařízeních vyžadovala větší pozornost.

Většina sledovaných hodin byla pestrá, pro žáky zajímavá a motivující. Byly respektovány didaktické zásady s diferencovaným přístupem k žákům. Chování žáků bylo slušné, přátelské. Motivace a hodnocení i organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace byly velmi dobré.

Výchovně vzdělávací práce ve škole je řadu let na vysoké úrovni. Tuto skutečnost dokládají výsledky soutěží i přijímacích řízení na střední školy i do středních odborných učilišť.

Kvalita vzdělávání byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy má písemně zpracovanou koncepci rozvoje školy pod názvem „Koncepční záměry na léta 1999 - 2003“. Tento dokument obsahuje ve 25 bodech a dvou dodatcích hlavní úkoly výchovně vzdělávací práce i materiálně technického zajištění plynulého chodu školy. Nejsou v něm uvedeny způsoby a prostředky jejich realizace. Koncepční záměry byly přijaty po projednání na pedagogické radě všemi pracovníky školy a jsou podporovány rodiči i zřizovatelem.

Na základě stanovených koncepčních záměrů má ředitel školy vypracován „Plán práce na školní rok 2000 - 2001“. V něm jsou stručně stanoveny úkoly z „Koncepce školy“ na letošní školní rok. V tomto dokumentu není opět naznačen způsob plnění, termíny i osobní zodpovědnost za realizaci jednotlivých bodů plánu. Tento dokument byl projednán a schválen pedagogickou radou v září tohoto roku. Roční plán je reálný a odpovídá potřebám školy.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

I přes nízký počet žáků a zaměstnanců je nabídka volitelných a nepovinných předmětů široká.

Škola nabízí volitelné předměty - anglický jazyk, konverzaci v německém jazyce, cvičení z matematiky a českého jazyka.

Nepovinné předměty jsou pohybově sportovní aktivity (tři skupiny) a náboženství.

Všeobecné znalosti žáků a různé dovednosti jsou dále rozvíjeny v pestré nabídce mimoškolních aktivit. Ve škole pracují tyto kroužky: výpočetní technika, malá kopaná, národopisný, první

pomoc, košíková hoši, odbíjená dívky.

Pro žáky se specifickými poruchami učení měli učitelé zpracovány individuální vzdělávací plány.

Plánování vychází z podmínek školy a stanovuje základní cíle. Bylo hodnoceno jako průměrné.

Organizování

Ředitelem školy je od roku 1992 jmenován ředitelem ŠÚ Domažlice do funkce pan Jiří Vorlíček. Ve funkci byl potvrzen na základě rekonkurzního řízení 5. února 1999.

Při řízení školy ředitel vychází z rozhodovacích pravomocí stanovených zákonem č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Chod školy a dokumenty upravující její provoz jsou obsaženy ve Vnitřním řádu školy. Ten objektivně určuje práva a povinnosti žáků, rodičů i samotných pedagogických pracovníků.

Organizace provozu školy je dále vymezena pracovními náplněmi i kompetencemi zaměstnanců. Velmi dobré interpersonální vztahy na pracovišti umožňují přirozený a bezproblémový chod školy, což velmi usnadňuje vlastní řídicí práci.

Povinná dokumentace školy je v souladu s § 38a zákona č. 258/1996 Sb., je vedena přehledně a na schválených tiskopisech.

Systém předávání informací je založen na každodenním osobním kontaktu se zaměstnanci školy. Tento způsob umožňuje malý počet pracovníků. Pokyny a důležité informace pro pedagogické pracovníky jsou dále zveřejňovány na nástěnce ve sborově školy. V průběhu roku jsou dle potřeby konány provozní porady a čtyřikrát ročně pedagogické rady. Z nich jsou vedeny zápisy, které obsahují pasáže, které rada schvaluje, doporučuje a bere na vědomí. Rodiče žáků jsou informováni o chování a prospěchu na třídních aktivech, při osobním jednání a denně prostřednictvím žákovských knížek a notýsků. Pro zlepšení informovanosti učitelů o žácích byla zřízena schránka důvěry.

Na veřejnosti se škola prezentuje vystoupeními žáků a to především souboru „Mráček“ na národopisných akcích - Chodská hyjta, Vavřínecká pouť. V letošním roce škola organizovala v měsíci září atletický den a ve spolupráci se Sokolem Mrákov orientační závody. Úspěchy žáků jsou prezentovány v regionálním tisku „Domažlický deník“ i zveřejňováním na nástěnkách chodby školy.

Úspěšně se rozvíjí spolupráce se zahraniční školou v Rundingu. Přátelské vztahy jsou orientovány především na sportovní soutěže mezi oběma školami. Obsáhlá fotodokumentace z těchto soutěží je zveřejňována na samostatné nástěnce chodby školy.

Organizační struktura chodu školy byla vzhledem k počtu zaměstnanců jednoduchá, dostatečně účinná, byla hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy preferuje demokratický styl řízení, který je však nucen občas nahrazovat autoritativním rozhodnutím. Kritéria osobního hodnocení pracovníků jsou vyvěšena na nástěnce ve sborovně a jsou všem zaměstnancům známa. Výše nenárokových složek platu je diferencována tak, aby byl zajištěn motivační efekt.

Určení učitelé i ředitel školy poskytují odbornou a metodická pomoc začínajícím pedagogickým pracovníkům. Jsou uskutečňovány konzultace i vzájemné hospitace.

K dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků jsou ve velké míře využívány akce

Pedagogického centra v Plzni. I přes složitou dopravní obslužnost obce, vzniklé problémy se zastupováním i zvýšené finanční nároky se 34 učitelů v loňském roce zúčastnilo celkem 22 vzdělávacích akcí.

Hodnocení práce školy se uskutečňuje na pedagogických radách a je obsaženo i ve výroční zprávě školy.

Vedení a motivování pracovníků bylo na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy si systém kontrolních mechanismů vytvořil na základě zkušeností z dlouhodobého působení ve funkci. Má vypracovaný dokument „Rozdělení práce vedení školy“, ve kterém jsou rozděleny kompetence a zodpovědnost za jednotlivé úseky mezi ním a zástupkyní ředitele školy. Zaměření kontrolní činnosti není obsaženo v ročním plánu školy.

Z hospitační činnosti jsou pořizovány odpovídající záznamy se stanovenými opatřeními k nápravě zjištěných nedostatků. Přes poměrně vysokou četnost hospitační činnosti nebyla prováděna analýza kontrolní činnosti na pedagogických radách. Třídní knihy jsou týdně kontrolovány zástupkyní ředitele školy.

Kontrolní mechanismy byly průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Kladně byla hodnocena systematická pomoc učitelům s krátkou pedagogickou praxí, pestrá nabídka mimoškolních aktivit, aktivní prezentace školy na veřejnosti, účast na soutěžích i velmi dobré výsledky žáků na těchto soutěžích a olympiádách. Nedostatečná byla kontrola časově tematických plánů, které byly u některých vyučujících pouze formálně zpracované.

Celkově byla hodnocena kvalita řízení jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- V uplynulém školním roce se žáci zúčastnili soutěže -Literární krabička v próze (1. a 3. místo), Literární krabička v poezii (2. místo), olympiáda v českém jazyce (3. místo v okresním kole, 4. místo v oblastním a 11. v republikovém kole), mladý historik (3. místo), biologická olympiáda (1. a 3. místo), zeměpisná olympiáda (2. místo), matematická olympiáda (1. místo), matematická soutěž „Klokánek“ (1. místo), mladý zdravotník (1. místo), soutěž „Pohár rozhlasu (1. místo v žácích mladších a starších, 2. místo v starších žákyních a 3. místo v mladších žákyních, v oblastním finále mladší žáci zvítězili), volejbal (dívky 3. místo, hoši 5. místo), malá kopaná (1. místo a 3. místo v oblastním kole), okresní atletická liga škol (1. místo z venkovských škol).
- Úspěšně se rozvíjejí přátelská setkávání se školou v Rundingu.
- Časté vystupování národopisného souboru „Mráček“ při různých společenských událostech.
- V tomto školním roce škola zorganizovala sportovní den a ve spolupráci se Sokolem Mrákov orientační závody.

Výrazným rysem života školy byla pestrá mimoškolní činnost - společenské, kulturní i sportovní akce pořádané školou i účast a umístování žáků ve znalostních soutěžích vyhlášených oficiálními institucemi.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 05ZS/95-01 ze dne 28. března 1996
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Vnitřní řád školy
- Koncepční záměry školy na léta 1999 -2003
- Plán práce na školní rok 1999-2000
- Kritéria pro hodnocení zaměstnanců školy
- Hospitační záznamy ředitele školy
- Zápisy z jednání pedagogických rad
- Rozvrh hodin
- Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků
- Přehled zájmových kroužků
- Ostatní povinná dokumentace školy a dokumentace zajišťující chod školy
- Písemnosti žáků

ZÁVĚR

Škola plní velmi dobře úkoly výchovy a vzdělávání, byla hodnocena ČŠI jako nadprůměrná, v oblasti řízení jako průměrná.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Celkově byla škola hodnocena jako nadprůměrná.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Bohuslav Tichý	Tichý v. r
Členové týmu	PaedDr. Ondřej Kožíšek	Kožíšek v. r.
	Mgr. Ivana Krýslová	Krýslová v. r.
	Mgr. Darina Motlíková	Motlíková v. r.
	Mgr. Jarmila Mrázková	Mrázková v. r.
	Ing. Mgr. Ivan Veselý	Veselý v. r.

V Rokycanech dne 27. listopadu 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 12. 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Jiří Vorlíček

Vorlíček v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Domažlice	22. 12. 2000	046 122/00-2650
Zřizovatel: Obecní úřad Mrákov	22. 12. 2000	046 123/00-2650

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		připomínky nebyly podány